

Papista muslimi Yhdysvalloissa – entä Suomessa?

Yhdysvalloissa sisarkirkkomme Anglikaanikirkko on joutunut viime aikoina perinpohjaisten pyörytysten keskelle. Kyseessä on varsin radikalisoitunut Episkopaalikirkko, jonka yksi piispa, nimeltään John Spong, on kiertänyt silloin tällöin Suomeakin seurakuntalaisia hätkähdyttämässä. Kirkkokunta tuli kuuluisaksi siitä, että siellä on ensimmäisenä maailmassa valittu parisuhteessa elävä homoseksuaali piispaksi. Juuri tänä syksynä kirkko on hajaantunut kyseisen piispa Robinsonin takia. Tusina muiden hiippakuntien piispoja ja heidän mukanaan noin 600 seurakuntaa ovat eroamassa Episkopaalikirkosta ja perustamassa omaa kirkkokuntaa. Nämä seurakunnat haluavat säilyttää yhteyden Afrikan anglikaanisiin kirkkoihin, jotka ovat jo sanoutuneet irti yhteydestä Episkopaalikirkkoon homoseksuaalisen piispan takia.

Mainittu kärhämä ei kuitenkaan ole kirkkokunnan ainoa murheenkryyni. Tänä syksynä yksi Seattlen alueen papeista ilmoitti, että hän on kääntynyt muslimiksi samalla, kun hän toimii anglikaanisessa kirkkokunnassa pappina.

“Tämä ei ole älyllinen kysymys”

Kiistan keskipisteessä on naispastori Ann Holmes Redding, joka Seattle Times -lehden haastattelussa kohahdutti omaa kirkkoaan paljastamalla uuden uskonsa. Hän kertoi olleensa jo pitkään yhteydessä alueensa muslimeihin ja opiskelleensa islamin uskoa. Runsas vuosi sitten hän liittyi todellisesti islamin uskoon lausumalla julkisesti *shahadan*, muslimien uskontunnustuksen. Näin hänestä tuli Seattlessa toimivan sunnimuslimien seurakunnan jäsen.

Yli vuoden ajan Ann Redding toimi muslimina anglikaanisen kirkon pappina. Hän

toimitti kirkossa kyllä tehtävänsä, mutta samalla hän esimerkiksi noudatti muslimien rukoushetkiä joka päivä musliminaisen asuun pukeutuneena.

Haastattelussa Redding selittää, että kääntyminen ei ollut hänelle älyllinen kysymys: “It wasn’t about intellect”. Sen sijaan hän ajattelee, että periaatteellisella tasolla nämä kaksi uskontoa ovat saman kaltaisia. Koska hän koki yhteisön lämpimäksi ja siellä harjoitetun hurskauden aidoksi, hän tunsu voimakasta vetoa islamiin. “En voinut ajatella, että en olisi ollut muslimi.”

Radikalismien teologia ja Koraanin opetus

Haastattelussaan Redding ilmaisee kuitenkin, että hänen uskonsa ei ole koskaan ollut perinteisen anglikaanisen opetuksen mukaista. Tämä käykin pian selville haastattelua lukiessa. Hänen näkemyksensä ovat pikemminkin radikalismistaan tunnetun Spongin ajatusten kaltaisia. Jo opintojensa myötä Redding oli päättänyt ajatella, että Jumalan kolminaisuutta ei voi uskoa kirjaimellisesti. Jeesus ei ole hänelle jumaluuden kolmas persoona eikä todellinen Jumalan Poika.

Reddingin mielestä Jeesus on jumalallinen vain siinä mielessä, kuin jokainen ihminen täällä maan päällä on jumalallinen. Raamattu ei siten ole todellisessa mielessä Jumalan ilmoitusta. Sen sijaan pappienkin tulee rakentaa itse oma käsityksensä niin Jumalasta kuin ihmisistä. Näin ollen Reddingin ajatukset ovat olleet lähempänä islamia kuin kristillistä oppia jo ennen hänen kääntymystään. Teologinen radikalismi tuottaa – yllättävää kyllä – monia ajatuksia, jotka ovat varsin lähellä Koraanin opetuksia.

Esimerkiksi Koraanin suura 4:171 vairoittaa ”kirjan kansaa” eli kristittyjä uskosta kolminaisuuteen. Suura 5:17 puolestaan kiistää, että Jeesus olisi Jumala. Tällaisten uskomusten osalta pastori Redding todellakin tuli ikään kuin kotiin siirtymään islamilaiseen seurakuntaan.

Sisäinen jännite

Islamia harjoittava pastori tunnustaa tosin, että nämä uskonnot eivät ole hänenkään mielestään täysin samanlaisia. Koska Redding haluaa pitää kiinni Jeesuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta, hän tietää elävänsä jännitteessä myös islamin keskeillä. Se ei kuitenkaan estä häntä sitoutumasta uuteen uskoon ja keskustelemasta ongelmasta islamin oppineiden kanssa.

Reddingin oma jännite ei toki ole salassa keneltäkään islamia tuntevalta. Koraanin opetukset ovat Jeesuksen suhteen täysin selviä. Koraanin mukaan Jeesus ei kuollut ristillä eikä kristittyjen opetus hänestä ole oikea.

Ei olekaan ihme, että monet lehdissä tämän jälkeen haastatelluista islamin oppineista pitävät anglikaanipastorin siirtymistä islamiin varsin mahdottomana. Jos Redding ei aivan mahdu perinteiseen kristinuskoon, ei hän sovi täysin myöskään muslimien joukkoon. Muslimi ei voisi koskaan rukoilla Jeesusta.

Erikoista on se, että Redding sai toimia pitkän aikaa Seattlessa pastorina. Hänen alueensa piispa ei haastattelujen mukaan pitänyt tilannetta täysin mahdottomana. Uskonnothan ajavat hänenkin mielestään viime kädessä samaa asiaa.

Kirkon hierarkiassa Redding oli kuitenkin erään toisen piispan virkamääräyksen alainen, ja tämä piispa on nyt erottanut hänet vuodeksi papin työstä. Redding saa näin pohtia identiteettiään ja sitoutumistaan yhteen uskoon. Episkopaalikirkko näyttää olevan tässäkin kysymyksessä hajallaan.

Suomessa sama kohu

Yhdysvalloissa esille noussut kohu saattaa tuntua suomalaisesta lukijasta vieraalta. Paljon ajankohtaisemmaksi tilanne tulee, kun huomataan, että kirkossamme on viime kesästä lähtien kiistelty samasta asiasta. Kuopiossa pastori Kari Kuula kirjoitti Savon Sanomissa (2.6.2007), että ”islamilla on sama Jumala kuin kristinuskolla”.

Kuulan mukaan niin juutalaisuus, kristinusko kuin islamikin perustavat uskontoja juuret Aabrahamin saamaan ilmoitukseen. Kun siis islaminuskoinen sanoo Allah, niin ”kristittyjen Jumala heristää korvaansa ja kuuntelee”. Hän jatkaa: ”Kristitty voi kyllä ajatella, että Jumala on puhunut erityisellä tavalla kristillisen tradition kautta. Mutta uskonnon lopullisen tavoitteen, sielun autuuden, kannalta tällä ei ole ratkaisevaa merkitystä.”

Asiaan liittyy Kuulan mukaan suuri missio. Hän toivoo, että ”uskonnot näkisivät toisensa sukulaisinaan ja saman Jumalan palvelijoina”. Tähän päämäärään liittyy myös teologinen peruste. ”Kristitty saa tästä kokoon kauniin kolmijaon: juutalainen elää Isästä, kristityt Pojasta ja profeettalliseen sanomaan nojautuvat muslimit Pyhästä Hengestä”.

Amerikkalaisen Reddingin tavoin myös Kuula on jo aiemmin luopunut opista. Hänenkään Jumalansa ei ole kolmiyhteinen. Jeesus ei ole hänelle Jumalan Poika, joka olisi koko maailman sovittaja ja syntisten pelastaja. Pelastavaa uskoa voi löytyä Kristuksen ulkopuoleltakin, koska ”Jumalalla ei ole suosikkeja”, kuten Kuula toteaa.

Olisi mielenkiintoista nähdä, mitä Kuopion hiippakunnassa tapahtuisi, jos Kuula esimerkiksi uskontojen yhteisen maailmanrauhan hankkeen nimissä liittyisi islamilaiseen seurakuntaan. Hänen teologiansa ei näytä olevan siitä juuri sen kauempana kuin Reddingin teologia. ”It isn’t about intellect.” Pitäisi ehkä olla.

Timo Eskola